

Ösbysjöns skötselplan - Ändringsförslag

Nämndinitiativ till Tekniska nämnden 2025-01-29

Yrkande:

Christer Lidgard (Danderydscentern) yrkar att förvaltningen uppdaterar skötselplanen för Ösbysjön enligt följande:

1. Att förtydliga att målet med skötselplanen är att minska sjöns övergödning.
2. att då gallring sker så skall gallringsved bortföras
3. att under de år sjön restaureras så skall vassen slås ovan vattenytan, när vassen är som rikast på näring.

Motivering

I motsats till den närbelägna Ekebysjön så är Ösbysjön en badsjö och inte en fågelsjö. Därav följer värdet av att förhindra att den växer igen och istället återfår ett klart och friskt vatten som mot slutet av artonhundratalet, då den fick tjänstgöra som vattentäkt för Djursholms villastad.

Tekniska nämnden har också beslutat om ett antal åtgärder för att förbättra vattenkvalitén i Ösbysjön. Skötselplanen för Ösbysjön synes emellertid vara skriven för att få en estetiskt tilltalande sjö och inte med syftet att bringa ned sjöns övergödning. Övergödning leder bl.a. till kraftig tillväxt av växter vars förmultning sedan leder till syrebrist om vintern. Den syrekrävande rovfisken som abborre och gädda slås då ut. Följden blir att vitfisken ohämmat breder ut sig och i stor omfattning bökar upp botten vilket leder till att vattnet blir grumligt och därmed olämpligt för bad.

Skötselplanen bör därmed skrivas om med det uttalade syftet att få bukt med övergödningen. Mot hösten återför vassen sin näring till sjön. Detta problem är minst lika viktigt som att minska tillförseln av näring från hästgården.

Andemeningen i följande stycken bör därför tydligt uttryckas i skötselplanen.

Mål med skötseln av vassen

På kort sikt behöver Ösbysjön få sänkt fosforhalt för att inte göda de grumlande växtalgerna och underlätta för sjön att övergå till ett friskt tillstånd med bottenvegetation och klart vatten.

På lång sikt behöver Ösbysjöns fosforhalt sänkas för att inte skapa goda förhållanden för oönskade slingerväxter som stör bad och simning i sjön.

Under sommarmånaderna är vassen som rikast på näring. Genom att då slå den och bortföra all den slagna vassen kan näringshalten i sjön gradvis minskas. Det främsta målet med att slå vassen är således att minska sjöns övergödning. Målet är inte att skapa vackra strandkanter eller en viss biotop för djur- och växtliv. Intressanta nya biotoper kan dock förväntas uppstå då övergödningen minskar, syresättning förbättras och en naturligare balans uppstår.

En intressant sidoeffekt med att slå vassen är också att avdunstningen genom vassens gröna bladverk kommer att minska. Idag avdunstar sjöns vatten i sådan omfattning att någon avrinning ej sker. För att på sikt erhålla en god vattenkvalitet måste Ösbysjön återfå en viss omsättning genom avrinning.

Ösbysjöns skötselplan - Ändringsförslag

Skötseln av vassen

Under de år sjön restaureras bör vassen skördas över vattenytan. Då minskar inte vassbeståndet och vi kan årligen transportera bort ansevärliga mängder näring. Vassens rötter får inte skadas då tanken är att den slagna vassen snabbt skall kunna växa upp igen och suga upp ytterligare näringsämnen ur sjön. Dessa näringsämnen binds då till det gröna bladverket.

Vassen bör slås under högsommaren eller sensommaren, då den är som näringsrikast. Den slagna vassen skall avlägsnas ur sjön och dess omedelbara tillrinningsområde så att inte näringsämnena återförs till sjön. Skulle vassen få ligga kvar i sjön eller dess omgivning uppstår en snabb tillväxt av sedimenten och uppgrundning av den redan grunda sjön. Vi kommer att förlora vår badsjö!

För en effektiv minskning av övergödningen bör vassen slås minst en gång om året. Om man önskar skapa refugier för vassberoende djur och växter kan delar av vassbältet växelvis lämnas oslagna, men dessa delar får inte motsvara mer än 10 procent av den totala vassäckta ytan.

Vassen skall med olika metoder slås över hela sitt utbredningsområde, d.v.s. i sjön, i våtmarksområdena och de torrare områdena. De torrare områdena förhindras att utvecklas till skogs- eller buskmark.

När sjön är färdigrestaurerad bör ett nytt beslut rörande vasshanteringen fattas. En möjlighet är då att minska vassbeståndet långsiktigt genom att skörda under vattenytan. Detta sparar pengar och gör den vackra sjöytan mer tillgänglig.

Gallringsveden bortföres

Gallringsveden läggs inte upp i risdeponier utan bortföres för att undvika att riset hamnar i sjön, tillför näring och humus samt förbrukar vattnets syre vid sin nedbrytning.